

STERK LIMBURG

Ondanks de vele beproevingen die onze provincie kent en gekend heeft, zijn we er altijd in geslaagd deze te overwinnen en er weer sterker uit te komen. Dat is onze kracht. Dat is onze sterkte. Limburg heeft een moderne industriële traditie die we nu volop moeten vernieuwen en herlanceren. Maar ook op andere terreinen zoals vrije tijd en land- en tuinbouw liggen er kansen. Want crisissen bieden kansen. Laten we ze grijpen om er op vooruit te gaan.

*Met als doel: **een sterk Limburg.***

---

3 LIMBURG ALS COMPETITIEVE TOERISTISCHE REGIO

Vrijtijdseconomie uitbouwen tot de speerpuntsector van Limburg

Limburg exporteert haar legendarische gastvrijheid. Jaarlijks bezoeken miljoenen toeristen onze provincie. Toeristische attracties, uitbatingen en jobs zijn intrinsiek verbonden aan onze regio. Het is een niet-delokaliseerbare economie, die in de eerste plaats ten goede komt aan de Limburgers zelf.

De provincie Limburg investeert in de vrijetijdseconomie omdat het een structureel en duurzaam effect heeft. Het creëert extra werkgelegenheid voor Limburgers, doet geld de provincie binnenstromen en verhoogt de levenskwaliteit voor de Limburgers dankzij een uitgebreid, toegankelijk en belevingsvol recreatief aanbod.

Een economische toeristische groei mag niet alleen voordeel bieden voor wie direct bij de sector betrokken is. Alle Limburgers moeten ervan kunnen genieten. Daarom moet het beleid harmonieus samengaan met de noden van de lokale bevolking. Een van de belangrijkste noden is het behoud van de Limburgse authenticiteit: de rust, stilte, kleinschaligheid en gastvrijheid. Die stelt ons allen in staat om op een kwaliteitsvolle manier gezond te genieten in eigen omgeving.

Meer toeristen door meer kwaliteit

We moeten Limburg dus verder uitbouwen tot een toeristische topbestemming met internationale allure – zonder onze kleinschaligheid te verliezen. Dat kan wanneer we in de eerste plaats inzetten op kwalitatieve omzetgroei (het bestedingspatroon per toerist verhogen) en pas daarna op kwantitatieve groei (meer toeristen naar Limburg halen). Het toerisme in Limburg wil verschillende krachtlijnen hanteren om deze kwaliteitsverhoging tot stand te brengen.

We moeten Limburg consequent in de markt plaatsen en promoten als één sterk merk. Limburg heeft veel te bieden: onze landschapsparken, een uitstekend fietsroutenetwerk, een authentieke cultuur en boeiend erfgoed ... Het is de mix van deze elementen die van Limburg een unieke vakantiebestemming maakt.

Onze uitdaging vandaag is om onze toeristische troeven nog te versterken, beter te vermarkten en beter met elkaar te verbinden. Dat kan met fundamentele investeringen in kwaliteit: de ontsluiting van de Limburgse landschappen, de versterking van de kindvriendelijke beleving van erfgoed in heel de provincie en de toeristische ontsluiting van ons mijnerfgoed. Voor het fietsroutenetwerk plannen we blijvende investeringen om de beleving, de veiligheid en het comfort te verhogen.

Ook in het Domein Bokrijk zetten we sterk in op beleving. In de historische huizen rond het Kempens gedeelte willen we het baanbrekende vakmanschap op een eigentijdse manier pre-

senteren. Bedoeling is dat bezoekers daadwerkelijk binnenstappen in een atelier, zelf de handen uit de mouwen steken en als bezoeker van de 21ste eeuw het authentieke verhaal beleven. Zo creëren we een weersongebonden attractie: een openluchtmuseum dat ook bij slecht weer een mooie en warme ervaring biedt.

De uitbouw van dit hedendaagse marktgerichte aanbod moet de toeristische profilering en de aantrekkingskracht van Limburg verder verhogen en dit zowel op de binnen- als de buitenlandse markt. De geografische positie van Limburg biedt veel potentieel. We moeten ons product "verkopen" aan de 40 miljoen mensen die in een straal van 2 uur rijden, rond Limburg wonen. Ook de Limburger zelf moeten we overtuigen om in Limburg een vakantie te beleven. Onze provincie heeft zoveel te bieden dat Limburgers hier volop het vakantiegevoel kunnen ervaren.

Alles gebeurt op basis van een strategisch koepelconcept, dat vanuit een gezamenlijke totaalvisie het aanbod in Limburg uitbouwt en stuurt. Een nieuw op te richten creatief onderzoeks- en ontwikkelingsplatform (werknaam Tourville) steunt alle actoren hierin.

Dienstencentrum stimuleert privé- en publieke sector

De provincie Limburg levert inspanningen om de – vaak kleinschalige – toeristische ondernemers en de publieke actoren te ondersteunen alsook een meerwaarde voor hen te creëren. In de verdere uitbouw van de vrijetijdseconomie zal Toerisme Limburg vzw als diensten- en kenniscentrum fungeren voor haar toeristische partners. Daarbij creëren we het kader waarbinnen gemeenten en ondernemers in samenwerking met de toeristische organisaties hun aanbod in de vrijetijdseconomie professionaliseren en zo voor een onderscheidend en imagooversterkend toeristisch aanbod zorgen.

Dit aanbod wordt goed gepromoot, wordt duidelijk gecommuniceerd en gemakkelijker aankoopbaar gemaakt. Een belangrijke focus hierbij ligt online. Bovendien willen steeds meer toeristen extra betalen voor kwaliteit. We mikken hierbij dan ook op een duurzame omzetting: op lange termijn en mét behoud van de winstmarges voor de toeristische ondernemers. Zo verhoogt de economische impact van de vrijetijdseconomie en kunnen privéondernemers meer werkgelegenheid creëren. Met als resultaat: meer welzijn voor de Limburgers.

8 LIMBURGS CREATIEF TALENT

De provincie stimuleert en bestendigt het creatief talent in Limburg

In economisch moeilijkeren tijden moeten we – meer nog dan anders – investeren in vernieuwende en innovatieve initiatieven. Vernieuwing en innovatie geven zuurstof aan de Limburgse bedrijven en leiden naar de noodzakelijke economische groei.

Innoveren en vernieuwen impliceert dat we blijvend inzetten op creativiteit, op experiment en onderzoek. In een creatief klimaat ontstaan nu eenmaal voortdurend nieuwe mogelijkheden, opportuniteiten en projecten die gestalte geven aan een Sterk Limburg.

Daarom is het belangrijk dat Limburg in Vlaanderen en in de Euregio een voortrekker blijft in de ondersteuning van talent en ondernemerschap en dat binnen diverse sectoren. Limburg moet verder uitgroeien tot een dynamische creatieve biotoop waar er ruimte en zuurstof is om te experimenteren. Zo'n klimaat trekt de succesvolle ondernemers van morgen aan en stimuleert de goede projecten van vandaag.

De provincie zet daarom in op de ontwikkeling van Limburg als broedplaats voor creatief talent en ondernemerschap. Dit doet ze in samenwerking met de culturele, creatieve en wetenschappelijke sector. Mede dankzij de sterke positie van de provinciale instellingen in Vlaanderen en daarbuiten hebben we hiervoor het noodzakelijke netwerk en de juiste expertise in huis. Zo creëren we samen zuurstof voor groei, zuurstof voor een Sterk Limburg.

9 CULTUUR ALS ECONOMISCHE HEFBOOM

Onze open ruimte als culturele en economische troef

Ons Limburgs landschap is een van de grote sterktes van onze provincie. Bezoekers vanuit heel Europa komen er speciaal voor naar hier. Naast de zichtbare troeven bevatten onze landschappen ook veel – vaak onzichtbare – verhalen. Die mogen niet verloren gaan.

Door kunstwerken in de open ruimte te plaatsen, moedigen we toeristen, passanten én Limburgers aan om op een andere manier naar de omgeving te kijken. Er ontstaan nieuwe verhalen en beelden in ons collectief geheugen. “Kunst in de open ruimte” verandert dan ook het beeld dat mensen van Limburg hebben. Het draagt bij tot een sterke regio.

De reden is drievoudig. In de eerste plaats door de betrokkenheid van de verschillende actoren. De kunstwerken komen tot stand dankzij de interactie en verbindingen tussen landschap, lokale gemeenschap en internationale kunstenaars. Zo ontstaat een uniek project in Europa. Een project dat Limburg cultureel op de kaart zet en toeristen aantrekt.

Ten tweede is dit het enige project in Vlaanderen waar kunstprojecten worden ontwikkeld, gespreid in de tijd en over verschillende regio's van Limburg. Hierdoor profileert de provincie zich in Vlaanderen en Europa als dé referentie op het vlak van “kunst in de open ruimte”. Dit biedt perspectieven op toeristisch en economisch vlak en draagt bij tot ons vernieuwend imago.

Ten slotte heeft “kunst in de open ruimte” ook een positief effect op de lokale bevolking. Kunst verruimt de geest, stimuleert welzijn, brengt esthetiek in het dagelijkse leven. Een Sterk Limburg heeft nood aan inwoners die zich goed voelen én betrokken zijn bij hun omgeving.

SOCIAAL LIMBURG

De economische crisis heeft ook zijn gevolgen op sociaal vlak. Deze uitdagingen doen ons een tandje bijsteken. Dit dwingt ons om onze keuzes scherper te stellen en doelstellingen te formuleren waarmee we het verschil kunnen maken.

*Met als doel: **een sociaal Limburg.***

---

8 EDUCATIEF EN TOEGANKELIJK CULTUURAAANBOD

Iedere Limburger moet zich kunnen ontplooiën

Iedere Limburger moet alle kansen krijgen om zich te ontwikkelen en te ontplooiën van kinds af aan, zowel op cultureel als educatief vlak. De provincie speelt hierin een belangrijke rol. Wij moeten zorgen voor een duurzaam kwalitatief aanbod van projecten die het culturele en educatieve verbinden. Een aanbod dat verder reikt dan het lokale en dus aanvullend is op het werk van steden, gemeenten en privéorganisaties.

Onze culturele instellingen spelen hierin een belangrijke rol. Ze bereiken een groot publiek –in de regio en daarbuiten – ze verbinden lokale initiatieven én ze vormen een hefboom voor onze regio. De instellingen zijn dan ook belangrijke schakels om Limburg verder te laten uitgroeien tot een sterke culturele en economische regio.

Cultuur kun je leren

De provinciale instellingen zorgen ook voor vormende en inspirerende educatieve projecten. Door blijvend hierop in te zetten, investeren we ook in scholen en in de allerjongsten uit de samenleving. Op die manier zal Limburg ook in de toekomst een gemeenschap blijven van warme en open mensen.

Zo'n educatief en toegankelijk cultuuraanbod werkt. Dat bewijst het Provinciaal Domein Dommelhof met Theater op de Markt. Voorstellingen spelen zich af op straten en pleinen. Dit verlaagt de drempel en zorgt voor een breed bereik. Z33 ontwikkelt voortdurend vernieuwende en inspirerende educatieve projecten voor alle leeftijden: creatieve schoolvakanties voor kinderen, educatieve klaspakketten, prikkels om jongeren dieper in te laten gaan op de alledaagse realiteit. Het Provinciaal Gallo-Romeins Museum zet in op educatie en participatie. Het plaatst het verleden in een hedendaagse context en biedt de informatie o.a. aan op kindermaat. De award als European Museum of the Year bekroonde onder andere deze toegankelijkheid en laagdrempeligheid. De Provinciale Bibliotheek Limburg ten slotte is informatieverstrekker én ontmoetingsplaats: interactief, innovatief, maar toch ook een rustpunt in de lokale gemeenschap.

ÉÉN LIMBURG

Naast materiële bekommernissen bestaat ons leven ook uit een zoektocht naar zingeving en verlangen we naar geborgenheid. Op mensenschaal en met verbinding. Dat doen onze Limburgse steden en gemeenten elke dag. Daarom ziet de provincie zich ook als een ondersteuner van de Limburgse lokale besturen.

*Met als doel: **één Limburg.***

---

1 DE PROVINCIE, DIENSTVERLENER VOOR LOKALE BESTUREN

Naar een aangepast intern organisatiemodel

De provincie is een belangrijk niveau. Zeker in Limburg, dat niet te vergelijken is met andere Vlaamse provincies. Het dynamische netwerk van steden en gemeenten maakt hier een provinciaal beleidsniveau noodzakelijk. Bij gebrek aan een grote metropool ligt de toegevoegde waarde van de provincie in de ondersteuning van de Limburgse steden en gemeenten.

Limburg moet dus een vraaggestuurde dienstverlener worden voor lokale besturen en dat met betrekking tot alle beleidsdomeinen. Om deze unieke samenwerkingsvorm te realiseren, moet er een nieuw intern organisatiemodel komen. Bovendien moet dit model daadkrachtig worden verspreid. In 2014 gaat de provincie het nieuwe organisatiemodel (intern) implementeren. Ze onderneemt ook acties naar de Limburgse lokale besturen én naar de Limburgers om de provincie in haar nieuwe partnerrol te positioneren.

5 ERFGOED: BEGRIP VAN HET HEDEN, FUNDAMENT VAN DE TOEKOMST

Erfgoedsporen ontwikkelen en ontsluiten

Erfgoed geeft ons inzicht in de geschiedenis van Limburg en vertelt ons wie we zijn. Willen we dat mensen bewust werken aan de ontwikkeling van de maatschappij? Dan moeten ze die maatschappij ook kennen en hun eigen plaats erin herkennen. Zonder inzicht in het verleden is er geen uitzicht op de toekomst. Daarom moeten we onze erfgoedsporen ontwikkelen en ontsluiten. Zo dragen ze bij tot de ontwikkeling van Limburg op sociaal, economisch, toeristisch, onderwijskundig, educatief en maatschappelijk vlak.

Erfgoed is verbonden met alle maatschappelijke sectoren en kan mee de basis vormen voor de herontwikkeling van Limburg. Om ons erfgoed op een goede manier te ontsluiten, moeten we het in een brede nationale en internationale context plaatsen.

Met het Provinciaal Centrum voor Cultureel Erfgoed en de cel Mijnerfgoed kunnen we erfgoed naar de toekomst overhevelen. Deze ambitie kunnen we alleen realiseren als we ook focussen op het documenteren en bewaren van de Limburgse erfgoedsporen.

Erfgoed is een onderdeel van onze Limburgse identiteit. We moeten dit duurzaam vertellen. Daarom heeft erfgoed vooral lokale acties nodig. Het provinciale beleid moet dit gepast kaderen in een bovenlokale context. Bijvoorbeeld met maatschappelijk relevante voorbeeld- en voortrekkersprojecten zoals "Limburg 1914-1918 – Kleine verhalen in een Grote Oorlog".

Het Limburgse WO I-verhaal

Op 4 augustus 2014 is het honderd jaar geleden dat het Duitse leger België binnenviel: de start van een grootscheepse herdenking van de Grote Oorlog. Limburg werd op 4 augustus 1914 meegezogen in een vierjarige bezetting met een grote impact op onze provincie en het dagelijkse leven. Het project "Kleine verhalen in een Grote Oorlog" bundelt alle Limburgse verhalen en projecten rond WO I.

Door te werken onder één gemeenschappelijke noemer, versterken de verschillende lokale projecten elkaar. Zo kan over de gemeentelijke grenzen heen promotie worden gevoerd en worden samengewerkt. Binnen het Limburgse verhaal kan aansluiting worden gezocht bij het provinciale subsidiereglement voor de ondersteuning van lokale WO I-projecten. Verder zal de provincie lokale projecten en besturen inhoudelijk en communicatief ondersteunen en mee in de kijker zetten met de organisatie van enkele bovenlokale projecten. Vanaf 2014 staat het project in het teken van een multimediale tentoonstelling rond de Limburgse WO I-geschiedenis en de lokale verhalen, educatieve projecten en nieuwe inventarisatieprojecten.

7 VERBINDINGEN OVER DE PROVINCIEGRENZEN HEEN

Blijvende culturele samenwerking in de Euregio Maas-Rijn

Maastricht haalde de titel van Europese Culturele Hoofdstad 2018 niet binnen. Toch blijft bij de euregionale partners de bereidheid groot om gezamenlijk projecten op te zetten. Alsook om uit te groeien tot een dynamische en interessante culturele regio.

In het kader van de kandidatuur werden heel wat projecten en samenwerkingsvormen opgezet. Die brengen de regio's de volgende jaren dichterbij elkaar. Er ontstonden waardevolle verbindingen tussen steden, domeinen, instellingen, gezelschappen en mensen. Er is gewerkt aan duurzame structurele verbanden die blijven gelden en verder worden ingevuld.

Cultuur kan zorgen voor de sociale cohesie die in Europa nodig is. De Euregio is Europa in het klein. We zijn één regio, maar met veel verschillen. Op het knooppunt van drie landen kent het gebied een gezamenlijk beleefde geschiedenis met overeenkomsten en verschillen: eenheid in verscheidenheid. Door samenwerking over de grenzen heen tonen we Limburg aan de wereld.

Zo zetten we in op een groots project van het Provinciaal Gallo-Romeins Museum en relevante partners uit de Euregio over de vroege middeleeuwen. De Euregio was toen het politiek en administratief centrum van Europa. Het project zal resulteren in colloquia, lezingen en in één of meer tentoonstellingen in de Euregio.

We richten ons ook op de steeds toenemende jeugdwerkloosheid in Europa. Via onze euregionale culturele samenwerking willen we o.a. op zoek gaan naar de manier waarop culturele projecten de kansen voor jongeren op de arbeidsmarkt kunnen verhogen.

ONDER- STEUNENDE DIENSTEN

Voor haar ondersteunende directies ambieert het provinciebestuur een dubbele uitdaging. Enerzijds moeten al onze medewerkers in het nastreven van onze doelstellingen door de ondersteunende directies worden gefaciliteerd en ondersteund volgens de principes van doorgedreven efficiëntie en transparantie. Anderzijds moeten ook onze ondersteunende directies rechtstreeks bijdragen aan onze doelstellingen door opgebouwde, verder uitgediepte en verfijnde expertise en toegevoegde waarde in onze dienstverlening te ontsluiten. Dit geldt in het bijzonder voor onze dienstverlening naar lokale besturen, die wij als onze partners zien.

---

1 PERSONEEL IN DIENST VAN DE LOKALE BESTUREN

Het personeelsbeleid voor 2014 en de volgende jaren zal voor een groot deel bepaald worden door 2 factoren:

- de bezuinigingen op het personeelsbestand die noodgedwongen doorgevoerd moeten worden na de eenzijdige beslissing van Vlaanderen om het provinciefonds te verminderen met 3,5 miljoen euro
- het nieuwe organisatiemodel waarbij de provincie zich omvormt tot een vraaggestuurde organisatie ter ondersteuning van de lokale besturen in Limburg.

Het is genoegzaam bekend dat de ingreep van de Vlaamse overheid op het provinciefonds het bestuur noopt tot ongewilde maar drastische ingrepen op het personeelsbestand.

Waar de afgelopen legislatuur het personeelsbudget telkens mocht groeien met 1,25 miljoen euro, had de deputatie voor 2014 al een ontwerpbudget klaar waarbij de personeelsuitgaven daalden met 1.192.350 euro in vergelijking met het budget 2013. Dit kon gerealiseerd worden door de natuurlijke uitstroom in 2014 niet te vervangen en openstaande vacatures niet in te vullen.

En toen kwam de aanslag op het provinciefonds...

De eerste opdracht op het vlak van personeelsbeleid voor 2014 is dan ook trachten de schade in de mate van het mogelijke te beperken en het aantal naakte ontslagen zo klein mogelijk te houden. De afvloeiingen die dan toch moeten gebeuren moeten gebaseerd zijn op correcte en objectieve criteria en voor zover de wetgeving het toelaat zonder onderscheid tussen statutaire en contractuele personeelsleden. De getroffen personeelsleden zullen begeleid worden in hun zoektocht naar werk. Dit kan via outplacement maar ook de Afdeling Loopbaanbegeleiding van de Directie HRM heeft hierin een belangrijke rol te spelen.

Ook in de volgende jaren van deze legislatuur zal het aantal gepensioneerde personeelsleden maar voor de helft vervangen kunnen worden. Deze vermindering van het personeelsbestand, gekoppeld aan de nieuwe rol van de provincies als ondersteunende organisatie voor de lokale besturen, vormt de tweede belangrijke uitdaging voor het personeelsbeleid.

Van al onze ambtenaren mag verwacht en geëist worden dat ze voldoende flexibiliteit en inzet aan de dag leggen om deze rol te helpen waarmaken. Van hun leidinggevenden mag verwacht en geëist worden dat ze hun medewerkers in hun nieuwe taken begeleiden en ondersteunen. En de Directie HRM moet via vorming, training en opleiding zowel leidinggevenden als medewerkers waar dat nodig is de nodige competenties laten verwerven.

2 ANDERS WERKEN

Vanuit Facilitair Beheer zetten we in op “anders werken” door het accent te leggen op efficiëntie en transparantie. Hierbij staan de klant en de klantvriendelijkheid, zowel intern als extern, centraal. Efficiëntie en transparantie bekomen we o.m. door de implementatie van een optimaal leveranciersmanagement, waarbij op basis van transparant uitgetekende facilitaire processen logisch en efficiënt intern kan worden aangerekend en gefactureerd.

Op die manier tillen we ook het centraal inkopen op een hoger niveau. Hierbij telt niet enkel het strikter centraliseren van expertise rond overheidsopdrachten en inkopen. Meerwaarde wordt immers bijkomend gegenereerd door het ontsluiten van deze expertise en ze uit te breiden naar andere geïnteresseerden (provincies, lokale besturen...). Dit geldt bij uitbreiding ook voor de uitbouw van een facilitair kenniscentrum om kennis en best practices uit te wisselen en te delen met andere overheden.

ICT werkt verder aan een doorgedreven digitalisering en automatisering met de focus op een hedendaagse digitale werkomgeving.

Indien de provincie Limburg zich in het licht van de interne staatshervorming wil profileren als dienstverlener naar lokale besturen zal ze meer toegevoegde waarde moeten creëren in haar dienstverlening, ook vanuit haar ondersteunende directies. Een aanvulling hiervan is de uitbouw van een facilitair kenniscentrum met de bedoeling om kennis en best practices uit te wisselen en te delen met andere overheden.